

Sauze d'Oulx, uitzicht
vanaf Hotel Stella Alpina

In het westen van Piemonte, in de
Alta Valla Susa, liggen de sneeuwgebieden
waar de Olympische Spelen van 2006 werden
gehouden. Verslag van een skitrip onder ideale
omstandigheden in een half-Britse enclave.

Skiën in de *Alta Valle Susa* Melkweg in de sneeuw

TEKST PAUL VAN EIJNDHOVEN

FOTOGRAFIE TURISMO TORINO EN PAUL VAN EIJNDHOVEN

Clavière, een van de dorpen van de Vialattea. Rechterpagina: Sauze d'Oulx.

Welcome. How are you? Did you have a good trip?' In vloeiend Engels word ik begroet in hotel Stella Alpina. Niet verwonderlijk, want Caroline is Engelse van geboorte, maar woont al dertig jaar in Italië. Zij runt het hotel in Sauze d'Oulx, haar Italiaanse man en zoons de naastgelegen skishop. Het is een opmerkelijk fenomeen: in het skidorp Sauze d'Oulx zijn nogal wat Britse vrouwen neergestreken in de tweede helft van de vorige eeuw. Ze trouwden met Italianen uit de streek en hun kinderen zijn over het algemeen volledig tweetalig. Dit heeft er weer voor gezorgd dat Sauze populair is bij Britse toeristen, al was het maar omdat je overal met Engels terecht kunt. Nog geen zes uur na mijn vertrek uit Amsterdam sta ik voor het eerst sinds

enkele jaren weer op de ski's. De omstandigheden kunnen niet beter zijn: strakblauwe lucht, perfecte sneeuw, nauwelijks wind en het is vrij rustig. Ik heb meteen de smaak weer te pakken. Skilerares Francesca laat me in enkele uren een flink deel van het skigebied van Sauze zien. Fraaie, afwisselende pistes en prachtige vergezichten. En wat voor mij ongekend is: er is geen boekel te bekennen en het skiën gaat dan ook boven verwachting. Stella Alpina blijkt ideaal gelegen, aan de voet van de piste. Ski's uit, straat oversteken en ik ben bij het hotel, waar ik om in de Engelse sfeer te blijven een pint bestel in de pub. Caroline staat achter de bar en begint meteen een praatje over mijn eerste ervaringen met het skigebied. Als het begint te schemeren, loop ik het dorp in. De Angelsaksische invloed is onmiskenbaar. Aankondigingen en borden in het Engels, pubs in Engelse stijl en natuurlijk

veel Britse toeristen. Hebben de andere dorpen in het gebied in het algemeen twee keer zoveel eetgelegenheden als cafés, in Sauze is die verhouding omgekeerd. Maar tegelijkertijd ademt het dorp ook een echt Italiaans sfeer met zijn kleine straatjes, een heerlijke pasticceria, typisch Italiaanse winkeltjes en restaurants en stijlvol geklede Italiaanse wintersporters. Het is op dit uur een gezellige drukte in het charmante Sauze, want het is après-skitijd.

Uitbundig nachtleven

In de jaren tachtig stond het dorp bekend als het 'Ibiza in de sneeuw' vanwege het wel erg uitbundige nachtleven. Dat imago heeft Sauze weten af te schudden door er onder andere voor te zorgen dat er meer families komen, maar nog steeds is het dé plek in de Italiaanse Alpen voor de après-ski liefhebber die zich tot diep in de nacht wil amuseren.

De volgende ochtend staat skileraar Matteo me op te wachten om me wat meer van de Vialattea te laten zien. Ik had het meteen al kunnen raden: de lange, rossige Matteo blijkt ook alweer half-Engels via moederszijde. Het doel van onze skitocht is Sansicario, een skidorp dat in 1970 het licht zag, op een plateau op 1700 meter hoogte. Het is alweer een schitterende dag en ondanks meer drukte op de pistes omdat het weekend is, hoeven we nergens lang te wachten. Voornamelijk rode pistes en één zwarte leiden ons naar het zonovergoten Sansicario. Onderweg komen we ook nog de Olympische piste voor de damesafdeling tegen en natuurlijk wil ik daar een stuk op skiën. 'Als je komt om bruin te worden, is Sansicario de plek', zegt Matteo. Maar zijn favoriet blijft toch het gebied van Sauze, 'maar ja, daar kom ik ook vandaan'. Was hij eerder op de dag voortdurend mensen aan het begroeten, wat teleurgesteld zegt hij nu: 'Ik ken hier helemaal niemand.'

In sneltreinvaart moeten we weer terug naar het thuishonk, want Matteo moet

's middags een groep kleintjes lesgeven. In een restaurant op de piste boven Sauze genieten we nog van een lunch in de zon. Matteo is hier weer helemaal in zijn element, met overal bekenden die hij hartelijk begroet.

Voor mij staat een bezoek aan het wellnesscentrum van hotel La Torre op het program, aan de rand van Sauze. Het ronde hotel werd in 1937 in fascistische stijl gebouwd voor werknemers van Fiat. De plek is prachtig en het uitzicht over het dal is adembenemend. Een drankje in de panoramische bar is dan ook een aanrader. Na de inspanningen van deze ochtend en middag is het goed toeven in het centro benessere van het hotel. Ik zie af van de talloze behandelingen die worden geboden

Ik had het meteen al kunnen raden: de lange, rossige skileraar Matteo blijkt ook alweer half-Engels via moederszijde

en hou het bij de hammam en het zwembad met jacuzzi. Uitgerust en ontspannen ben ik klaar voor de avond.

Streekgerechten

Mirko van Turismo Torino komt me ophalen voor het diner en we lopen in enkele minuten naar restaurant Del Falco. En ja hoor, waar komt de eigenaar vandaan? Engeland natuurlijk! Liverpool in dit geval, evenals zijn vrouw. Na bezoeken in 1979 en 1981 besloten Vincent en Annette te blijven. Inmiddels zijn ze helemaal geïntegreerd in het dorp en is Vincent zelfs wethouder van toerisme geweest. En de streekgerechten hebben ze hier ook duidelijk uitstekend onder de knie. Naast ons zit een man van de Skiclub Great Britain met zijn zoon te eten. Voor de skiclub reist hij naar heel wat skigebieden in allerlei verschillende landen, vertelt hij, maar Sauze, daar keert hij toch telkens weer terug. En zijn zoon die rond de twintig is, bevat het ook prima. Als zijn vader naar bed is, verkent hij het nachtleven. Als we na het eten nog een afzakkertje >

TIPS & ADRESSEN

VERVOER

Alitalia vliegt 5 keer per week van Amsterdam naar Turijn. Er zijn aansluitende busverbindingen van en naar de skigebieden. Bardonecchia ligt op de TGV-verbinding Parijs-Milaan. Reistijd vanaf Parijs plusminus 4,5 uur.

HET GEBIED

Sauze d'Oulx maakt deel uit van het skigebied Vialattea (Melkweg) waar tijdens de Olympische Spelen van Turijn in 2006 de skiwedstrijden werden gehouden. Het gebied met 400 km pistes (hoogste punt 2800 m) telt een vijftal Italiaanse dorpen en een Frans dorp, Montgenèvre. Het bekendst zijn Sestriere en Sauze d'Oulx, dat ook wel bekend is als Salice d'Ulzio, de naam die het tijdens Mussolini's bewind kreeg. In het nabijgelegen Bardonecchia werden de snowboardwedstrijden gehouden. Het gebied (2800-1300 m) telt 100 km pistes en een groot snowpark met de Olympische halfpipe. Voor meer informatie: www.vialattea.it en www.bardonecchiaski.com.

SLAPEN

• **Hotel Stella Alpina** ligt aan de voet van de piste in Sauze d'Oulx en op korte afstand van de lift. Prima middenklassehotel. Halfpension mogelijk. www.stellaalpinahotel.it

• **Grande Hotel La Torre**

heeft vier sterren en heeft een uitgebreid centro benessere. Het ligt prachtig aan de rand van Sauze d'Oulx. De hotelkamers komen uit op een spiraalvormige 'gang' die zich omhoogslingert rond het atrium van het hotel. www.grandhotellatorre.it

ETEN

• **Il Cantun del Barbaduc** heet het beste restaurant van Sauze te zijn en het eten is er dan ook heerlijk. Aangename ambiance. *Via Faure 3, Sauze d'Oulx, tel. +39 0122 858593.*

• **Del Falco** is een goed restaurant gerund door een echtpaar uit Liverpool. *Via Assietta 20, Sauze d'Oulx, tel +39 0122 850580, www.delfalco.com.*

• **L'Ortiché** Een Engelse vrouw en haar Napolitaanse

man die kookt, runnen L'Ortiché, één van de beste restaurants in het dorp. *Via Assietta 4, Sauze d'Oulx, tel. +39 0122 850329, www.ortiche.com.*

• **Pasticceria Ugetti** is dé plek voor wie van zoetigheid houdt. Chocolade is een specialiteit van hen, evenals *krapfen*, een soort berliner bol gevuld met jam, chocolade of crema. *Vial Medail 80, Bardonecchia, tel. +39 0122 99036.*

gaan halen in café L'Assietta aan het dorpsplein, blijkt het daar een dolle boel te zijn, met eigenlijk alleen Italianen in de bar. Sauze blijkt ook op hen de invloed te hebben dat ze wat meer loskomen. De drank heeft hier duidelijk al overvloedig gevloeid, maar de sfeer is uitstekend. Zo rond een uur of elf vind ik het wel mooi geweest en keer terug naar Stella Alpina, terwijl het echte nachtleven nog op gang moet komen.

Bergdieren

Begint de zondag nog aardig zonnig, in de loop van de dag neemt de bewolking toe, evenals de wind, en begint het wat te sneeuwen. Sestriere was mijn doel voor deze dag, met zijn Olympische pistes en een wat groter aantal moeilijke pistes dan het gebied van Sauze. Maar mooiweerskiër die ik ben, hou ik het op een gegeven moment voor gezien. Het zicht wordt steeds slechter, dus helaas, verder dan de bergflanken boven Sestriere kom ik niet, en ik keer terug naar Sauze. De volgende ochtend is het echter weer stralend weer. Mirko komt me ophalen om het nabijgelegen skigebied van Bar-

Skiën in de *Alta Valle Susa*
Melkweg in de sneeuw

Linkerpagina boven: Pasticceria Ugetti. Deze pagina boven: pisterestaurant bij Sestriere. Andere foto's: diverse gezichten op Sauze d'Oulx.

donecchia te verkennen. Bardonecchia is het grootste skidorp hier in de Alta Valle Susa, met zo'n drieduizend 'echte' inwoners. Het skigebied bestaat uit twee delen die met een bus zijn verbonden. Enerzijds is er Lo Jafferau, dat open pistes biedt met prachtige vergezichten en een paradijs is voor de off-pisteskiër. Wij gaan echter naar het gebied van de Colomion, met brede pistes tussen de bomen. Startpunt is Campo Smith, waar Enrico me opwacht, commercieel directeur van het skiliftenbedrijf. Bardonecchia profileert zich als een familieoord en het wemelt hier tussen de moderne gebouwen van Campo Smith dan ook van de kinderen. Als we even aan het skiën zijn toont Enrico me de *Pista degli animali*, een stukje vlakke piste met beelden van allerlei bergdieren met een beschrijving erbij. Is het in dit deel druk met beginners en kinderklasjes, als we wat verder weg gaan, wordt het wat rustiger. Op een gegeven moment wil de al wat oudere Enrico nog even laten zien hoe ervaren hij is en begint hij te freestylen. Hij komt al spoedig ten val, maar doet uiteraard of er niets aan de hand is. Het pronkstuk van het gebied moet ik

natuurlijk ook zien: het grote snowpark, met onder andere de Olympische halfpipe. Het spectaculaire snowpark is erg veilig aangelegd, zodat je na een sprong niet hard terecht komt, maar glooiend verder glijdt. Een paar kleine groepjes snowboarders wagen hier wat sprongen, maar helaas is er niemand die de laatste, spectaculairste sprong aandurft, helemaal onderaan het snowpark. Er tegenover ligt een terras, waar de gasten de sprong nauwkeurig kunnen volgen, maar deze ochtend is hun dat niet vergund.

Verse 'krapfen'

Na de lunch neemt Mirko me mee naar het dorp. Bardonecchia ligt in een dal op 1300 meter hoogte en ziet er helemaal niet uit als een typische wintersportplaats. In plaats van smalle straten tussen chalet-

achtige huizen, zijn hier brede lanen aangelegd met villa's in Liberty-stijl. Maar het kleine toeristische deel met winkels laat dan toch weer het wintersportgevoel overheersen. Tegen vier uur zegt Mirko dat het tijd is om naar de pasticceria Ugetti te gaan, vlakbij. Dat is het moment dat hun specialiteit, de *krapfen*, net vers uit de oven komen. De etalages doen het water je al in de mond lopen met alle heerlijkheden en bijzondere creaties van chocolade. Maar wij zijn voor de *krapfen* gekomen, een soort berliner bol gevuld met jam, crema of chocolade. Het echtpaar dat eigenaar is van de zaak begroet ons erg vriendelijk en wil ons nog veel meer laten proeven. Het is overduidelijk dat ze eer in hun vak hebben. En met succes, want Mirko vertelt dat ze tot in Turijn bekend zijn. Met een buik vol zoetigheid stappen Mirko en ik weer in de auto. Richting Turijn, waar ik na een overnachting de volgende ochtend in alle vroegte de vlucht terug neem naar Nederland. Direct neem ik me voor dat ik snel weer terug moet keren naar Sauze. Na een griepvrije periode heeft de skikoorts me nu meteen weer ferm in zijn greep. ♦

Om vier uur komen de 'krapfen' uit de oven bij pasticceria Ugetti, een soort berliner bol met jam, crema of chocolade